

"Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes"

Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. forskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året og i perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det kun Miljødirektoratet som har slik myndighet til å vedta skadefelling av jerv.

[Naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) utgjør de juridiske rammene for vedtak om felling av jerv (Lovdata.no). [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene våre.

Det går fram av rovviltforliket at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden, og at ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid skal reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om å felle jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

2. Om overvåkingen av jerv i Skandinavia

Offentlige vedtak som kan få følger for naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, hva som påvirker bestanden og effekten av påvirkningene. Vi er derfor avhengige av gode bestandstall for å følge opp rovviltpolitikken.

Rovdata har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet i Norge, som er en del av den felles skandinaviske overvåkingen. Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles retningslinjer og metodikk for overvåkingen av jerv. Rovdata har ansvaret for å formidle, drifte og utvikle nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt og er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Som en del av arbeidet med ett, felles overvåkningsprogram for rovvilt i Skandinavia, leverer Rovdata bestandsstatusrapporter for Norge og samlet for Norge og Sverige. Rapporteringsfristen for overvåking av jerv i Norge er 1. oktober hvert år.

3. Bestandssituasjonen for jerv 2024

Hiregistreinger

NINA Rapport 2500 gir siste oversikten over verifiserte valpekull av jerv i Norge. Den gir også et bestandsestimat basert på registreringene av kull. Det ble i 2024 påvist 61 valpekull av jerv i Norge, som gir en estimert bestand på omkring 350 voksne individer og er omtrent på samme nivå som i fjor.

Tabell 1 (hentet fra NINA Rapport 2500). Antall registrerte ynglinger i perioden 2022–2024 og et bestandsestimat på antall jerv ett år og eldre i Norge. Antall kull inkluderer hiuttak som er gjennomført i perioden. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark). [Roviltforskriften § 4](#).

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2022	2023	2024	Gjennomsnitt	Antall jerv
Region 1	-	1	1	0	0,7	4,2
Region 2	-	0	0	0	0	-
Region 3	4	2	6	7	5,0	31,3
Region 4	-	0	0	1	0,3	1,8
Region 5	5	10	15	11	12,0	75,2
Region 6	10	9	16	20	15,0	94,0
Region 7	10	11	11	11	11,0	68,9
Region 8*	10 (3)	12 (5)	15 (5)	11 (4)	12,7 (4,7)	79,4
Sum	39	45	64	61	56,7	355,0**

* tallene i parentes angir valpekull av jerv i Finnmark fylke.

** disse tallene er fra populasjonsmodellen

I årene 2022-2024 ble det registrert henholdsvis 45, 64 og 61 kull på landsbasis (tabell 1). Antall påviste kull er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull av jerv. Av de 61 ungekullene registrert i 2024 ble det gjennomført hiuttak i ni tilfeller, slik at netto antall overlevende før beitesesongen 2024 var 52 kull.

DNA-registreringer

Jerv bestanden i Norge og Sverige overvåkes også ved innsamling av DNA. [NINA Rapport 2535](#) gir siste oppdaterte informasjon om bestanden ved bruk av DNA-metoden. Det er identifisert 915 dyr i Norge, Sverige og Finland, hvorav 345 har midtpunkt i Norge. Rapporten gir også et estimat for den norske delbestanden på 376 individer, basert på en romlig fangst-gjenfangst modell. Vi viser til rapporten for detaljer om beregnede antall jerv per roviltregion.

Avgang

Vi har omfattende kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og predasjon, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over den samlede belastning.

Fra vedtak om lisensfellingkvote til utløpet av lisensfellingsperioden 15. februar 2024 ble 64 døde jerver belastet kvoten. Av disse er 11 jerver felt i ekstraordinær skadefelling av Statens naturoppsyn.

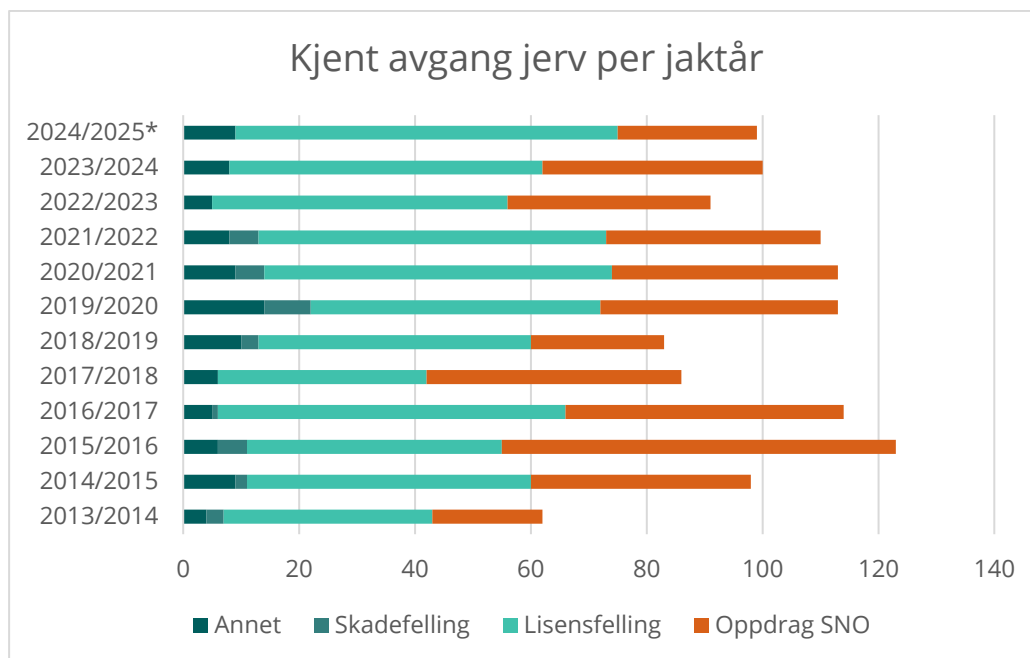
Lisenskvotene for sesongen 2024/2025 er vist i tabell 2, kan være begrenset av hunddyrkvoter og til avgrensede områder innenfor regionene.

Tabell 2. Kvoter og felte jerv i Norge 20. august 2024 - 15. januar 2025. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark). [Rovviltforskriften § 4.](#)

Forvaltningsregion	Kvote lisensfelling 2024 - 2025	Belastet lisenskvote 20. august 2024-15. januar 2025
Region 1	8	0
Region 2	2	0
Region 3	10	10
Region 4	1	0
Region 5	35	30
Region 6	30	18
Region 7	15	5
Region 8	37	11
Totalt	138	74

Miljødirektoratet vurderer hvert år om det er behov for ekstraordinære felling av jerv for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Dette er uttak som gjennomføres av Statens naturoppsyn (SNO) på oppdrag fra Miljødirektoratet. Det kan være uttak av enkeltdyr eller uttak av ynglehi. Informasjon om beslutninger om ekstraordinære uttak av jerv utført sesongen 2024/2025 kan finnes [her](#). Under fanen *Ekstraordinære uttak* ligger en tabell som oppdateres jevnlig og viser beslutninger og vedtak om uttak av jerv, samt felte dyr denne vinteren. Det ble i løpet av vinteren 2023/2024 avlivet i alt 37 jerv av Statens naturoppsyn på oppdrag fra Miljødirektoratet [37 jerver avlivet i ekstraordinære uttak | Miljødirektoratet \(ntb.no\)](#)

Kjente data for avgang av jerv for jaktårene 2013/2014 til 2023/2024 er fremstilt i figur 1, samt foreløpige data for inneværende jaktår per 15. januar 2025.

Figur 1 viser data over kjent avgang av jerv for jaktårene (1. april - 31. mars) 2013/2014 til 2023/2024, samt foreløpige data for inneværende jaktår per 15. januar 2025. Kategorien lisensfelling viser antall dyr felt av lisensjegere under lisensfelling, kategorien skadefelling omfatter dyr felt av lokale fellingslag, kategorien Oppdrag SNO er ekstraordinære uttak utført av Statens Naturoppsyn på oppdrag fra Miljødirektoratet, kategorien annen avgang inneholder all annen registrert avgang (kilde: rovbases30).

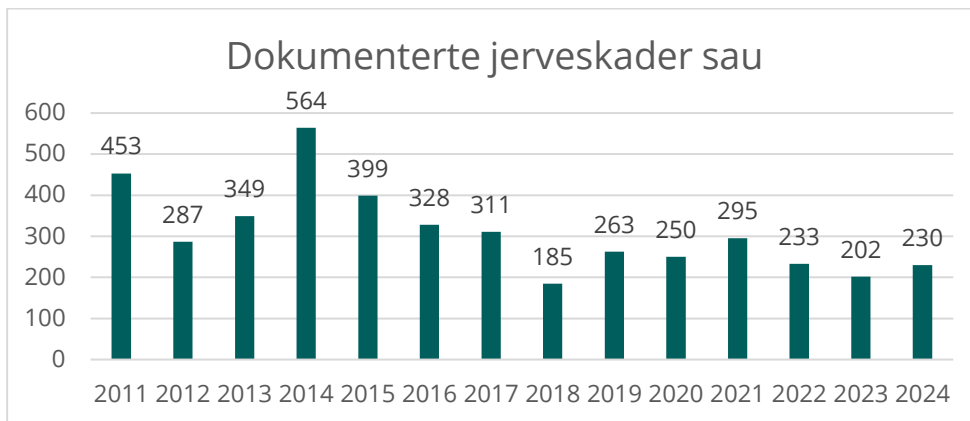
Det ble i perioden fra 1. april 2023 til 31. mars 2024 registrert 101 døde jerver i Norge. Noe som er en økning på 12 dyr målt mot samme periode foregående sesong. I tilsvarende periode ble det registrert 21 døde jerver i Sverige, som var en nedgang på 15 dyr fra året før.

Fra 1. april 2024 til 15. januar 2025 er det registrert 99 døde jerver i Norge og 35 i Sverige. Vi har ikke data for fellinger av jerv i Finland og Russland.

4. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

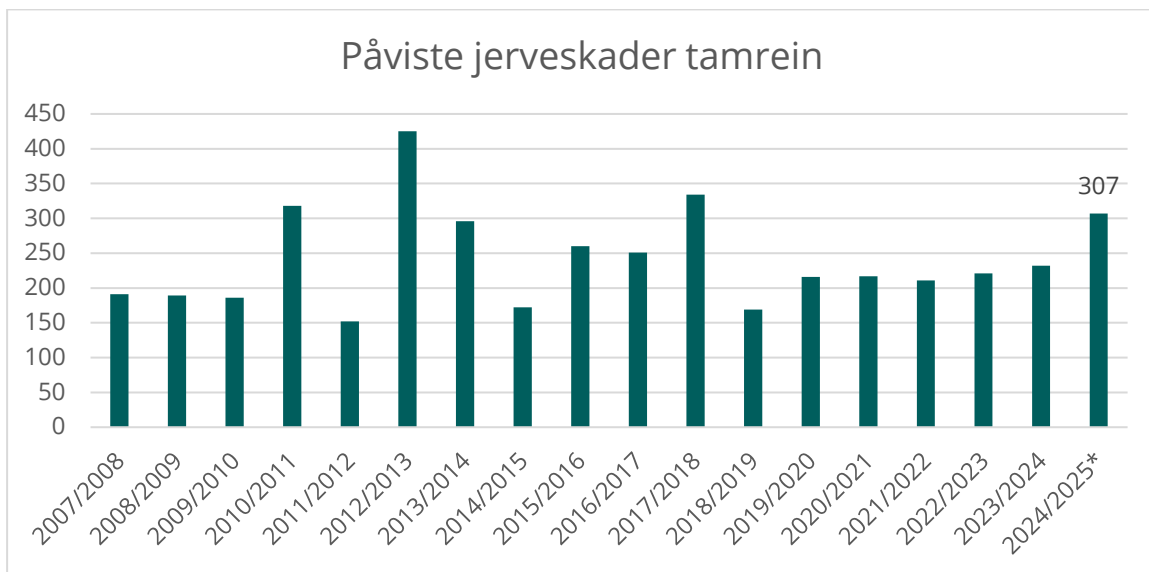
Alle kadaver av sau og tamrein som meldes inn til Statens naturoppsyn blir undersøkt og lagret i Rovbase og inngår som del av grunnlaget for å utbetale erstatning for tapte dyr til rovvilt.

Tallene for påviste tap av sau til jerv siste de siste femten årene fremgår av figur 2. 2014 representerte et toppår i dokumenterte skader av jerv på sau med 564 påviste skader, de siste årene har antallet vært mellom 200-300. Andelen jerveskader av de samlede påviste rovviltskadene på sau og lam har i snitt ligget på rundt 20 %.

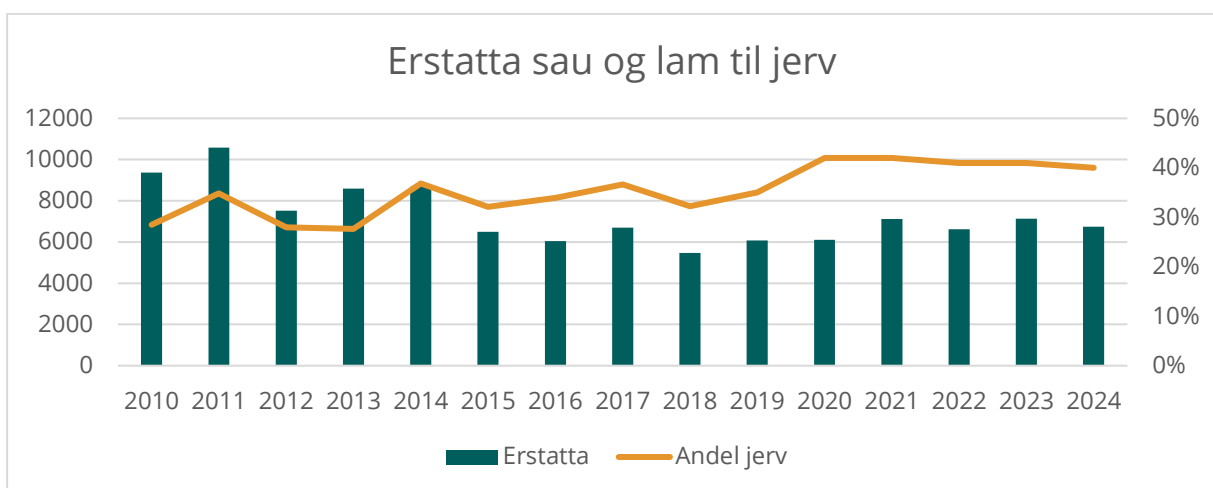
Figur 2: Påviste skader på sau forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge perioden 2010-2024. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr.

Beitesesongen 2012/2013 representerte et toppår for påviste skader av jerv på tamrein, mens de siste årene har vært på rundt gjennomsnittet for 10-års perioden. Jerv var i 2023/2024 årsaken til ca. 20 % av alle de påviste tapene av tamrein til fredet rovvilt.

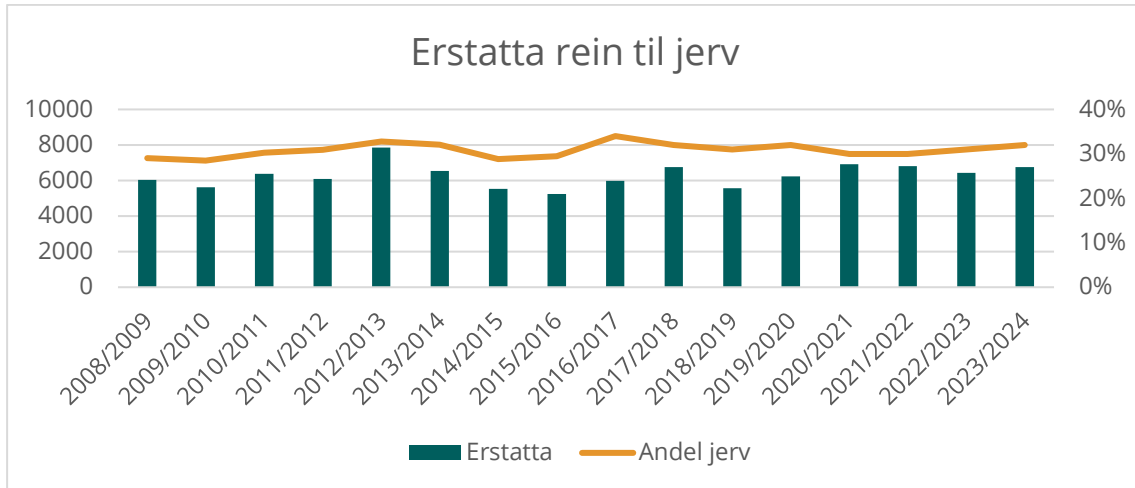
Figur 3. Påviste skader på tamrein forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge reindriftsårene 2010/2011-2024/2025*. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr. * er påviste skader til og med 15. januar 2025.

Utbetalte erstatninger for sau og lam til jerv har lagt relativt stabilt de siste ti årene (fig. 4), og andelen jerveskader av den samlede erstatningen til rovvilt har vært på omtrent 40 % de siste år. For beitesesongen 2024 ble det utbetalt erstatning for 6737 sau og lam som tapt til jerv.

Figur 4. Sau og lam erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen jerv av samlet erstatning av sau og lam til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2010-2024.

Andelen tamrein erstattet som tapt til jerv har vært relativt konstant de siste ti årene (fig. 5). For reindriftsåret 2023/2024 ble det erstattet 6760 tamrein som tapt til jerv, noe som utgjorde 33 % av den samlede rovvilterstatningen for tamrein.

Figur 5. Tamrein erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen erstattet til jerv av samlet erstatning tamrein til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2008/2009-2023/2024.